

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загального землеробства

ПРОГРАМА
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ
ОПІ «АГРОНОМІЯ»
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Методичні рекомендації для здобувачів другого ступеня вищої освіти
спеціальності 201 – агрономія

Кропивницький, 2022 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загального землеробства

ПРОГРАМА
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ
ОПІ «АГРОНОМІЯ»
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Методичні рекомендації для здобувачів другого ступеня вищої освіти
спеціальності 201 – агрономія

Ухвалено на засіданні кафедри
загального землеробства
17 листопада 2021 року протокол № 6

Кропивницький, 2022 р.

Програма науково-дослідної практики ОПП «Агрономія» другого (магістерського) ступеня вищої освіти (Методичні рекомендації для здобувачів другого ступеня вищої освіти спеціальності 201 – агрономія) / Укладачі: кандидат біологічних наук, професор Мостіпан М.І., кандидати сільськогосподарських наук, доценти Кулик Г.А., Андрієнко О.О., кандидат технічних наук, доцент Васильковська К.В.

Рецензент: завідувач кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя, кандидат біологічних наук, доцент Ольга Медведєва

Загальна редакція: Микола Мостіпан

Комп'ютерний набір та верстка: Галина Кулик

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	6
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ	6
2. ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ	9
3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИКИ	9
4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ	10
5. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ	12
6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ	15
7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ	16
ДОДАТКИ	20

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності. Тому освітньо-професійна програма «Агрономія» спрямована і зокрема її практична частина у формі науково-дослідної та переддипломної практики спрямована на формування у здобувачів компетентностей та набуття ними навичок ведення науково-дослідної роботи та розробці і запровадженні новітніх інноваційних систем землеробства чи технологій вирощування польових культур або ж окремо взятого агротехнічного прийому.

Методичні рекомендації призначені для організації та проведення науково-дослідної практики здобувачів ОПП «Агрономія» за спеціальністю: 201 – «Агрономія» Центральноукраїнського національного технічного університету.

Науково-дослідна практики магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття ступеня вищої освіти магістра із спеціальності 201 – Агрономія.

У даних методичних вказівках розглядаються загальні питання програми, організації, проведення і підведення підсумків науково-дослідної практики здобувачів.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика є важливою складовою освітньо-професійної програми «Агрономія» підготовки фахівців другого (магістерського) ступеня вищої освіти і має на меті не лише систематизацію, розширення, поглиблення і закріплення професійних знань в області агрономії стосовно агрокліматичних умов Центральної України, а й формування у здобувачів початкової компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження та експериментування з метою розробки, запровадження та корегування інноваційних екологічно-адаптивних агротехнологій вирощування польових культур.

Суть науково-дослідної практики полягає у залученні здобувачів-магістрантів до аналізу стану сучасних агротехнологій вирощування польових культур, передбачення результатів їх запровадження та до самостійної дослідницької роботи, ознайомленні з методикою проведення науково-дослідної роботи в академічних та спеціалізованих інститутах, провідних вищих навчальних закладах, дослідних станціях та інших структурах, які займаються інноваціями в галузі рослинництва.

Предметом науково-дослідної практики є поглиблення навичок в аналізі стану сучасних агротехнологій в ґрунтово-кліматичних умовах Центральної України та самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду здобувачів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої кваліфікаційної роботи.

Метою науково-дослідної практики є набуття студентами досвіду розробки та запровадження інноваційних еколого-адаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур, навиків самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань в сфері аграрних відносин, підбір фактичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Проходження науково-дослідної практики згідно положень ОПП “Агрономія” другого рівня вищої освіти сприятиме формуванню у здобувачів:

1. Наступних компетентностей:

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

СК3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських рослин;

СК 6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям;

СК 7. Здатність самостійно організовувати і проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків;

СК 9. Здатність аналізувати, розробляти, впроваджувати, корегувати та передбачати наслідки новітніх систем землеробства в ґрунтово-кліматичних умовах Центральної України;

СК 10. Здатність аналізувати, розробляти, запроваджувати, корегувати та передбачати наслідки новітніх інноваційних технологій вирощування польових культур в агро-кліматичних умовах Центральної України.

2. Досягненню програмних результатів навчання:

РН 1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії;

РН 4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію;

РН 5. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки;

РН 15. Створювати, запроваджувати та передбачати наслідки екологічно-адаптованих інноваційних систем землеробства стосовно агрокліматичних, ґрунтових та організаційно-економічних умов сільськогосподарських підприємств Центральної України.

РН 16. Розробляти, запроваджувати та передбачати наслідки екологічно-адаптованих інноваційних агротехнологій польових культур з урахуванням економічних, соціальних, агроекологічних та інших факторів сільськогосподарських підприємств Центральної України.

Здобувачі під час проходження практики мають вирішити наступні завдання:

- вивчення інноваційних новітніх агротехнічних прийомів чи в цілому систем землеробства та еколого-адаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур в Центральній Україні;

- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо майбутньої кваліфікаційної роботи;

- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

- ознайомлення із структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;

- визначення структури та основних завдань кваліфікаційного дослідження;

- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;

- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій кваліфікаційної роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо).

Здобувачі під час проходження практики мають вирішити наступні завдання:

- вивчення інноваційних новітніх агротехнічних прийомів чи в цілому систем землеробства та еколого-адаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур в Центральній Україні;

- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо майбутньої кваліфікаційної роботи;

- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- ознайомлення із структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- визначення структури та основних завдань кваліфікаційного дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій кваліфікаційної роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо).

2. ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика умовно поділяється на дві складові: професійну та науково-дослідну (індивідуальне завдання).

Професійна складова включає в себе наступні теми:

Тема 1. Загальна характеристика господарства

Структура господарства та організація його діяльності; функціональні обов'язки керівників та спеціалістів, аналіз результатів діяльності підприємства в цілому.

Тема 2. Агроекономічний стан інноваційних еколого-адаптивних систем землеробства чи технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Характеристика ґрунтів та погодних умов на території підприємства, інноваційні агротехнічні прийоми чи системи землеробства та агротехнології вирощування польових культур.

Науково-дослідна (індивідуальне завдання) складова включає:

Тема 1. Структура та основні завдання кваліфікаційного дослідження

Визначення теми наукового дослідження, його мети та завдань, розробка схеми польового чи лабораторного дослідження, розробка програми досліджень, оволодіння необхідними методиками для проведення обліків та спостережень

Тема 2. Стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі

Проведення патентного пошуку та вивчення стану розробки питання, що досліджується у вітчизняній чи іноземній літературі.

Тема 3. Проведення лабораторних чи польових досліджень

Закладка польових чи лабораторних дослідів згідно обраного напрямку, проведення обліків та спостережень відповідно програми досліджень.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИКИ

Науково-дослідну практику здобувачі освітньо-професійної програми «Агрономія» проходять в організаціях та підприємствах різних форм власності, які займаються господарчою чи науковою діяльністю в сфері агропромислового виробництва, які забезпечують виконання програми практики.

Підприємства (організації, установи, тощо), які залучаються до проведення науково-дослідної практики здобувачів, повинні відповідати наступним вимогам:

- здатність підприємства створити належні умови для виконання програми практики здобувачами;

- напрямок виробничої діяльності відповідає спеціальності 201 – Агрономія чи наявність окремих структурних підрозділів з цього напрямку;

- створення належних умов для виконання програми практики з

дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничі вимоги санітарії відповідно до вимог чинного законодавства;

- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувачів відповідно до її програми;

- надання здобувачам доступу до документації підприємства, яка необхідна для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Для забезпечення успішного проведення науково-дослідної практики здобувачами освітньо-професійної програми «Агрономія» проводиться комплекс організаційних заходів:

- розробляється наскрізна та робоча програма практики;
- визначаються бази практики;
- укладаються двосторонні договори між Центральнотуристичним національним технічним університетом та підприємствами (базами практик);
- здійснюється розподіл здобувачів за базами практик;
- готується інформація для керівників баз практики про зміст, обсяги, та завдання практики;
- призначаються керівники практики від випускової кафедри загального землеробства;
- проводяться настановчі збори зі здобувачами;
- готується звітна документація за результатами проходження практики;
- інші заходи.

Загальна відповідальність за практики покладається на ректора ЦНТУ, а за її організацію, зміст та проходження на кафедрі загального землеробства на її завідувача.

Керівник науково-дослідної практики від кафедри загального землеробства:

- проводить настановчі збори зі здобувачами із розкриттям мети, завдань, змісту науково-дослідної практики;
- проводить інструктаж з техніки безпеки;
- розробляє та видає індивідуальні завдання здобувачам;
- надає консультації здобувачам щодо виконання програми практики;
- контролює своєчасне прибуття здобувачами на місце проходження практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження;

- подає на кафедру звіт про проходження здобувачами практики.

Керівник науково-дослідної практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою здобувачів відповідно до її програми та індивідуального завдання;
- проводить інструктаж з техніки безпеки та знайомить здобувачів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку;
- повідомляє керівника практики від університету про порушення здобувачем-практикантом трудової дисципліни чи внутрішнього розпорядку;
- здійснює контроль за виконанням здобувачем програми практики;
- після завершення практики складає відгук, в якому дає оцінку результатів проходження практики здобувачами.

Здобувач під час проходження практики *зобов'язаний*:

- до початку практики взяти участь у загальних настановних зборах й одержати від керівника практики необхідну документацію,
- опрацювати програму практики і підготувати все необхідне для виконання завдань;
- своєчасно прибути на базу практики;
- прибувши на базу практики, здобувач, враховуючи специфіку бази практики та програму, спільно з керівником від бази практики, першого дня складає індивідуальний план роботи на весь період практики, що затверджується керівником.

Здобувач-практикант повинен:

- повним обсягом виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та індивідуальним планом;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та нормативів з охорони праці;
- своєчасно підготувати і через три дні після закінчення практики подати письмовий звіт і скласти залік із практики.

Здобувач-практикант має право на:

- консультації з тематики практики у призначених йому керівників;
- збір даних для виконання магістерської роботи;
- інформування керівників практики про випадки нецільового використання їхнього робочого часу;
- оцінку доцільності використання даного підприємства чи організації як бази науково-дослідної практики;
- оцінку роботи керівників;
- пропозиції щодо внесення змін у програму практики для її покращення.

Здобувачі можуть самостійно з дозволу випускової кафедри загального землеробства обирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

5. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Основним документом, що свідчить про виконання здобувачем програми науково-дослідної практики є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним здобувачем. Загальний обсяг звіту 20 - 35 сторінок машинописного тексту.

СТРУКТУРА ЗВІТУ

Вступ – 1-2 сторінки.

Розділ 1. Загальна характеристика господарства – 2 - 3 сторінки.

Розділ 2. Ґрунтово-кліматичні умови господарства – 2 сторінки.

Розділ 3. Сучасний стан впровадження інноваційних еколого-адаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур в господарстві – 2-3 сторінки.

Розділ 4. Сучасний стан вивчення питання за темою наукових досліджень – 4-5 сторінок.

Розділ 4. Програма та методика наукових досліджень – 3-5 сторінок.

Розділ 5. Результати наукових досліджень – обсяг залежить від масштабності отриманих результатів досліджень

Список використаних джерел (18-25 за кількістю).

1. Вступ

Здобувач коротко розкриває поширення та господарське значення культури, визначає актуальність досліджень та його основні завдання.

2. Загальна характеристика господарства

В даному розділі наводиться назва підприємства, його структурні підрозділи, вид діяльності, спеціалізація, географічне розташування, віддаленість від районного та обласного центрів. Вказуються земельні угіддя сільськогосподарського підприємства, структура посівних площ, урожайність польових культур, кількість населених пунктів, забезпеченість спеціалістами, працівниками, технікою. Розкривається вклад у розвиток аграрної науки (для підприємств, що здійснюють

науково-дослідну діяльність) або основні досягнення у сфері агропромислового виробництва (для підприємств, що ведуть виробничу діяльність).

3. Ґрунтово-кліматичні умови господарства

В даному розділі необхідно навести ґрунтові та кліматичні умови господарства. Для цього необхідно подати структуру ґрунтового вкриття та назвати основні ґрунтові відміни, розкрити їх агрохімічну характеристику, а при необхідності - фізичні та хімічні властивості, еродованість.

Потрібно зробити загальну характеристику кліматичних умов у зоні розташування господарства. Такий аналіз можна робити за періодами, а саме: зима, весна, літо, осінь або ж за фазами розвитку культури, яка досліджується. Середньобагаторічні показники метеорологічних умов бажано наводити за даними ближчої до господарства метеорологічної станції.

При аналізі ґрунтово-кліматичних умов слід звернути увагу на їх типовість щодо зони розміщення господарства та відповідність біологічним вимогам культури з якою проводяться дослідження. Варто зробити висновок про їх вплив на формування врожаю та якісних показників продукції.

4. Сучасний стан впровадження інноваційних еколого-адаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур в господарстві

В цьому розділі звіту здобувач коротко розкриває суть окремих інноваційних агротехнічних прийомів чи технологій вирощування польових культур в цілому. Необхідно зазначити їх переваги перед традиційними прийомами чи технологіями, що застосовувалися в господарстві, показати причини їх запровадження та наслідки. Розкрити їх вплив на формування врожаю та якісних показників отриманої продукції. Якщо інноваційний агротехнічний прийом пов'язаний із запровадженням того чи іншого препарату то необхідно навести його детальну характеристику та розкрити особливості його дії та застосування.

5. Сучасний стан вивчення питання за темою наукових досліджень

У цьому розділі подається історія, сучасний стан та перспективні напрями вивчення обраного об'єкту, питання, проблеми. Огляд літератури показує рівень ознайомлення автора з спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх аналізувати, оцінювати висновки, зроблені іншими дослідниками, виділяти головне в сучасному стані теми, що опрацьовується. Тут потрібно наводити тільки той матеріал, який відноситься до обраної теми.

Цей розділ слід завершити обґрунтуванням обраного напрямку виконання роботи, доведенням його переваги над іншими напрямами, посилаючись на висновок з огляду літератури.

6. Програма та методика наукових досліджень

Розділ повинен містити наступну інформацію:

- мету та завдання дослідження
- схему польового чи лабораторного досліду;
- основні методичні положення його проведення, повторність, розмір посівної та облікової ділянки;
- характеристика сорту чи гібриду;
- методику проведення обліків та спостереження.

Важливим є подання повної характеристики сорту чи гібрида який використаний в дослідженнях. Насамперед охарактеризувати сорт чи гібрид, де і яким шляхом одержано, якого напрямку за продуктивністю, якістю, швидкістю дозрівання, відношенням до умов зовнішнього середовища.

Вказується повна характеристика насінневого матеріалу, схожість, клас, репродукція, місце вирощування тощо.

В повному обсязі наводяться дані про методики, що використані в дослідженнях. Наприклад, якщо проводили визначення висоти рослин злакової культури в динаміці, то потрібно відзначити як вимірювали висоту рослин в період кущіння і колосіння (від і до яких крайніх точок), які при цьому відібрано рослини, який порядок вибору рослин, скільки рослин вимірювали у повторенні та у варіанті, в які дати та фази розвитку.

Чітко і конкретно подають порядок відбору зразків для аналізів, порядок збирання врожаю, переведення врожаю до стандартної вологості та чистоти.

Методики, якими автор звіту не користувався, але наводить результати, і вони є загальноприйнятими, не розшифровуються. Наприклад, при наведенні даних про ґрунт, використовують матеріали Інституту охорони ґрунтів України. В такому випадку пишуть: "За даними Кіровоградського обласного державного проектно-технологічного центру охорони родючості ґрунтів і якості продукції (2004 р.) в ґрунті вміст рухомих форм фосфору і калію (за Чириковим) складає... мг/кг". Або так: «Вміст в ґрунті рухомих форм фосфору та калію визначали за Чириковим». Якщо ж автор сам визначав вміст рухомого фосфору та калію за Чириковим, то потрібно написати як відбирали зразки ґрунту – польового зразка, лабораторного зразка та аналітичного зразка і повний хід аналізу.

7. Результати проведених досліджень

Наводять результати отриманих досліджень починаючи із початку їх проведення. Їх масштабність залежить від часу проведення досліджень. Якщо дослідження здобувачем розпочаті на початку практики то кількість отриманих результатів буде меншою. У здобувачів, які розпочали дослідження раніше, обсяг результатів досліджень буде набагато більшим. Доцільно цей розділ структурувати

на підрозділи в яких подавати аналіз одного чи групи споріднених показників. Так, можна окремо виділити фенологію, урожайність та структуру врожаю, якісні показники врожаю, якщо вивчали зміну властивостей ґрунту, то їх також подають окремим пунктом.

Кожен підрозділ (якщо вони виділені) цього розділу або ж він в цілому повинні закінчуватися висновками.

8. Список використаних джерел

Наводять перелік всіх джерел інформації на які є посилання у звіті. Їх оформляють відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 додаток А).

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики здобувачі звітують про виконання програми практики. За результатами проходження практики здобувачем подається звіт разом із щоденником керівнику практики для його рецензування та оцінювання.

За результатами проходження науково-дослідної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Він виставляється головою комісії впродовж перших двох тижнів теоретичного навчання на основі оцінки керівника практики від університету та прилюдного захисту звіту здобувачем перед комісією. Вона створюється розпорядженням завідувача кафедри загального землеробства у складі трьох осіб. Призначається голова комісії.

Керівник практики від університету оцінює звіт та нараховує бали на підставі:

- оцінки результатів проходження практики здобувачем, наданої у відгуку
- характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки змістовності наповнення звіту та щоденника практики відповідно до її програми та вимог їх оформлення.

Комісія оцінює результати практики та нараховує бали спираючись презентацію здобувачем результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Загалом система оцінювання виглядає наступним чином:

- оцінка результатів проходження практики наданої керівником від бази практики – до 10 балів;
- оцінка керівника практики від університету за змістовність і відповідність звіту та щоденника вимогам програми практики та його оформлення – до 50 балів;

- оцінка результатів практики комісією – до 40 балів

Голова комісії рахує бали та виставляє підсумкову оцінку компетентностей та результатів навчання набутих здобувачем на практиці за 100-бальною, 4 – бальною системами та шкалою ЄКТС.

За 100 бальною шкалою	Рейтинг ЄКТС	За 4 – бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	Задовільно
60 – 63	E	
25 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Результати проходження науково-дослідної практики здобувачами освітньо-професійної програми обговорюються на засіданні кафедри загального землеробства, кураторських годинах, конференціях, круглих столах та інших заходах. Загальні підсумки підводяться на вченій раді агротехнічного факультету Центральноукраїнського національного технічного університету.

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Звіт виконується українською мовою без стилістичних, орфографічних і синтаксичних помилок.

Звіт виконують на білому однотонному папері розміром від 203x288 до 210x297 мм, з полями зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 25 мм. Стандартна сторінка тексту має 30 рядків, включаючи номер сторінки і 60 знаків у рядку (в т.ч. за знак рахують крапки, коми та пропуски між словами).

За рішенням кафедри, звіт може бути в рукописі. Рукописний текст виконується чорнилом або пастою тільки одного кольору (синій, чорний, фіолетовий) без виправлень та помарок. Всі сторінки заповнюються текстом, остання сторінка розділу може бути не повною, бо кожен розділ починається з нової сторінки.

Помилки і описки, які допущені в процесі написання звіту, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці виправлень. Допускається не більше трьох виправлень на 1 сторінці.

Розділи, підрозділи та пункти в розділі нумерують арабськими цифрами, наприклад, «3.2.1». - третій розділ, перший пункт другого підрозділу. Вступ, кожен розділ, висновки, список літератури та додатки починають з нової сторінки

і пишуть великими літерами симетрично до тексту. Назви підрозділів та пунктів пишуть прописними літерами з абзацного виступу.

Таблиці нумерують у межах розділу. Всі вони повинні мати зверху номер, заголовок, та одиниці виміру. Номер таблиці записують над заголовком в правому куті, а назва таблиці розміщується симетрично до тексту, наприклад:

Таблиця 3.1.

Якісні показники зерна озимої пшениці залежно від строків сівби
(середнє за роки досліджень)

№ варіанту	Строки сівби	Вміст у зерні, %	
		білку	клейковини
1	2.09	12,8	24,3
2	10.09	12,9	25,2
3	17.09	13,1	25,8
4	25.09	12,7	24,7
5	2.10	12,6	24,6

Цифра 3 означає порядковий номер розділу, а цифра 1 - порядковий номер таблиці в розділі.

Таблиці в тексті розміщують після посилання на неї в тексті, наприклад «(табл. 3)». Таблицю не розривають, вона може знаходитися тільки на одній сторінці тексту, її розміщують на сторінці, де є на неї посилання, або на наступній сторінці після посилання. Отже розділ звіту, пункт або підрозділ не може починатися з таблиці. Перед таблицею йде текст.

Заголовки граф таблиць завжди пишуть з великої (прописної) літери, а підзаголовки, як правило, з малої (рядкової), виходячи із змісту головки таблиці. В головку таблиці не варто включати графу "№п/п", а при необхідності номер можна ставити без вказаної графи.

Одиниці виміру ставлять у кінці заголовка через кому, а коли вони різні, то аналогічно в графах чи в підзаголовках. Числа, що менші за одиницю, в одній графі мають однакову кількість знаків після коми. Якщо зміст графи великий, що не дозволяє розмістити таблицю в тексті сторінки, то таку графу можна позначити буквами або цифрами з позначкою, а під таблицею або в її заголовку дати відповідний текст. Нумерація таблиць, занесених в додатки після списку літератури, знову починається з одиниці. Перед першою таблицею пишуть «Додатки». Якщо в додатках подають текст, то його оформляють «Додаток 1», «Додаток 2» тощо.

Малюнки, діаграми, графіки, фотографії підписують знизу симетрично до тексту. Нумерація їх проводиться в межах розділу. Знизу рисунка перед назвою пишуть слово «Рис.». Наприклад: «Рис.2.1. Ефективність дії інсектицидів, %».

Слова у назві звіту, заголовках розділів, підрозділів, таблиць та малюнків не розривають переносом, не підкреслюють, а виділяють від основного тексту міжрядковим інтервалом і крапку в кінці не ставлять.

Цифри до десяти, які вживаються без розмінностей, в тексті пишуть словами (у трьох варіантах, на дев'яти рослинах), а більші за десять пишуться цифрами (у 15 варіантах, на 20 рослинах).

Складні прикметники із двох слів (дерново-підзолисті ґрунти), а також ті, першою частиною яких є числівник, пишуться через дефіс (5 – пільних сівозмін, 20 – градусна жара).

Тире ставиться між однорідними членами речення (впродовж двох – трьох років, оранка на 20-22 см).

Всі сторінки нумерують, від титульного листка, але цифри нумерації ставлять тільки на четвертій та наступних сторінках до останньої, включаючи сторінку із змістом, у правому верхньому куті листа.

В тексті звіту, а також в таблицях не допускається скорочення слів, крім тих, які встановлені правилами (метр - м, сантиметр - см, грам - г, гектар - га, рік - р.). В деяких випадках спеціальні терміни дозволяють писати скорочено, але в тексті перед цим один раз дається повна назва, наприклад: гідразид малеїнової кислоти (ГМК).

Не дозволяють застосовувати в тексті синоніми спеціальних назв, наприклад: суперфосфат, монофосфат кальцію, моногідрат, або математичні знаки замість слів більше, менше, процент, дорівнює, не дорівнює, мінус. Не пишуть скорочено фізичних одиниць, якщо перед ними не стоять цифри (т/га, км/год).

Всі формули звіту, якщо їх більше однієї, нумерують в межах розділу арабськими цифрами справа від формули в круглих дужках. Посилання на формули в тексті проводять за її номером, наприклад: «... у формулі (3.1) показник ...».

Одиниці виміру потрібно використовувати у відповідності до стандарту СТ СЕВ 1052-78 "Метрологія. Одиниці фізичних величин". Так, наприклад, не «вага», а маса речовини з одиницями грам - г, кілограм - кг, тонна - т; часу: секунда - с, хвилина - хв, година - год; довжини: міліметр - мм, сантиметр - см, метр - м, кілометр - км; площі: гектар - га; об'єму - кубічний метр - м³; швидкості: кілометр за годину - км/год; затрати праці: людино-година - люд.-год, людино-день - люд.-день. Грошові одиниці: копійка - коп., гривні - грн.

Посилання на автора звіту, з якої використано матеріал, іде так. Якщо речення починається з прізвища автора, а список літератури складають за алфавітом, то формулюються так: «В роботах П.М. Смірнова (2002) вказується або "Академік А.С. Якименко [37] (список - за порядком посилання) стверджує...».

Можна посилатися на автора і в середині речення, або в його кінці: "Що

стосується ролі поверхневого шару ґрунту, то одні автори стверджують про його високу ефективність (Шикула, 1997), інші не заперечуючи його значення, підкреслюють недоліки (Канівець, 1997). Цифри, що стоять поряд з прізвищем автора, означають рік видання праці, а в квадратних дужках - номер у списку літератури.

Можна одночасно посилатися на декілька авторів, наприклад: «Багато авторів» [7, 11, 18, 36, 45] вказують на можливість... «Цифри в квадратних дужках» - це номери праць у списку звіту.

Додатки оформляються як продовження роботи на наступних сторінках і розміщуються у порядку посилань на них у тексті. Кожний додаток оформляється з нової сторінки. З правого боку у верхній частині аркуша пишеться слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток (А, Б і т.д. з української абетки за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь). Додатки від основного тексту відокремлюють чистим аркушем, посередині якого дещо більшими літерами пишуть «Додатки».

Список використаних джерел складають згідно появи посилань у тексті за їх наскрізною нумерацією або ж за алфавітом на мові оригіналу і дотримуються нижче наведених правил.

**Приклади оформлення списку використаних джерел, відповідно до
ДСТУ 8302:2015**

Книги	
Приклади	Однотомні видання
Один автор	<p>Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Харків : Право, 2005. 304 с.</p> <p>Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. Кузніченко С. О. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану" : наук.-практ. комент. / Одес. держ. ун-т внутр. справ. Харків : Право, 2015. 164 с.</p> <p>Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України : із змін. та допов. на 12 берез. 2016 р. 12-те вид., допов. і переробл. Київ : Правова єдність, 2016. 810 с. Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London : New York University Press, 2000. 326 p.</p>
Два автори	<p>Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с.</p> <p>Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практич. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.</p> <p>Петришина М. О., Петришин О. А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування : наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. будва та місц. самоврядування. Харків : Право, 2016. 44 с. (Серія "Наукові доповіді").</p> <p>Сташис В. В., Бажанов М. И. Преступления против личности в УК УССР и судебной практике. Изд. 2-е, испр. и доп. Харьков : Вища шк., 1987. 216 с.</p>
Три автори	<p>Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків :</p>

	<p>Право, 2011. 312 с.</p> <p>Сичевський В. В., Харитонов Є. І., Олейніков Д. О. Науково-практичний коментар до розділу І Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України) / Служба безпеки України. Харків : Право, 2016. 232 с. (Бібліотека слідчого). Helfer M. E., Kempe R. S., Krugman R. D. The battered child. 5th ed. Chicago, IL : University of Chicago Press, 1997. 700 p.</p>
Чотири і більше авторів	<p>Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с.</p> <p>Коллективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики : монографія / Є. І. Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : [б. в.], 2013. 352 с.</p> <p>Постклассическая онтология права : монография / С. И. Максимов и др.; С.-Петербург. гос. ун-т; общ. ред. И. Л. Честнов. Санкт-Петербург : Алетейя, 2016. 688 с. (Толкование источников права).</p> <p>The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)	<p>Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p> <p>Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с.</p> <p>Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України : монографія / відп. ред. В. М. Геєць. Київ : УБС НБУ, 2008. 369 с.</p> <p>Plath S. The unabridged journals / ed. K. V. Kukil. New York, NY : Anchor, 2000. 680 p.</p>
Автор(и) та	<p>Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н. И. Панова; пер. с итал. М. М. Исаев. Киев : Ин Юре, 2014. 240 с.</p>

перекладач(і)	<p>(Памятники правовой мысли).</p> <p>Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний) / ред. Л. И. Евенко ; пер.: Д. Васильев, В. Зотов. Москва : Прогресс, 1986. 424 с. Laplace P. S. A philosophical essay on probabilities / trans.: F. W. Truscott, F. L. Emory. Original work published 1814. New York, NY : Dover, 1951. 196 p.</p>
Без автора	<p>Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення : колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків : Юрайт, 2013. 520 с. (Серія "Наукові праці кафедри господарського права Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"; т. 1).</p> <p>Конституція України : наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2012. 1128 с.</p> <p>Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / ред. М. І. Хавронюк. Київ : Дакор, 2016. 496 с.</p> <p>Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с.</p> <p>Правове виховання в сучасній Україні : монографія / за заг. ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2013. 440 с.</p> <p>Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 30 верес. 2016 р. Київ : Нац. акад. прокуратури України. 2016. 432 с.</p> <p>Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p</p>
Багатотомні видання	
	<p>Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права</p>

	<p>України. 848 с. Енциклопедія історії України : у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>Кримінальне право України. Загальна частина : підручник : у 2 т. / за ред.: В. В. Сташис, В. Я. Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2010. Т. 1. 456 с.</p> <p>Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України : у 4 т. / ред. О. В. Стовба. Харків : Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с.</p> <p>Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяка. 576 с.</p>
Інші видання	
<p>Автореферат и дисертацій</p>	<p>Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.</p> <p>Лісов О. С. Новітня вітчизняна історіографія створення та діяльності розвідки і контррозвідки України у 1917–1991 роках : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 20.02.22 / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. Київ, 2017. 20 с.</p>
<p>Дисертації</p>	<p>Сокуренко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с.</p> <p>Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с.</p> <p>Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation /</p>

	University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.
Архівні документи	<p>Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. // ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64, 64 зв., 71.</p> <p>Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки // ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія ; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>Наукове товариство ім. Шевченка // Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>Люмінісцентний матеріал : пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт / НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ 2006-4).</p>
Стандарти	<p>ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107- 1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид.</p>

	<p>офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Бібліографічні покажчики	<p>Володимир Володимирович Сташис : (до 85-річчя від дня народж. та 60-річчя наук.-пед. і громад. діяльності) / Нац. акад. прав. наук України; упоряд.: В. І. Борисов, В. І. Тютюгін, Л. М. Демидова. Харків : Право, 2010. 108 с. (Біографія і бібліографія вчених-правознавців).</p> <p>Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992–2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одиссей, 2003. 128 с.</p> <p>Систематизований покажчик матеріалів з питань адміністративної реформи, опублікованих у Віснику Національної академії державного управління за 1997–2005 роки / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; уклад.: О. О. Бабінова, О. Г. Белінська. Київ : Вид-во НАДУ, 2006. 11 с.</p>
Каталоги	<p>Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Частина видання	
Розділ книги	<p>Борисова В. И. Право частной собственности в системе социальноэкономических прав и свобод граждан и пути его реализации. Харьковская цивилистическая школа: право собственности : моногр. / ред. И. В. СпасибоФатеева. Харьков : Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87–99.</p> <p>Даньшин І. М. Злочини проти громадського порядку та моральності. Кримінологія. Загальна та Особлива частини :</p>

	<p>підручник / ред. В. В. Голіна. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2009. Розд. 15. С. 138–145.</p> <p>Тацій В. Я. Повертаючись до питання боротьби зі злочинами у сфері приватизації. Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю. Харків : Право, 2010. С. 221–229. Хряпінський П. Кримінально-правові засоби заохочення у публічному праві України. Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані : монографія / за ред.: О. В. Козаченко, Є. Л. Стрельцов. Миколаїв : Іліон, 2016. С. 87–109.</p> <p>O'Neil J. M., Egan J. Men's and women's gender role journeys: A metaphor for healing, transition, and transformation. Gender issues across the life cycle / Ed. B. R. Wainrib. New York, NY : Springer, 1992. P. 107–123.</p>
<p>Тези, доповідь</p>	<p>Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків : Право, 2017. С. 7–9.</p> <p>Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні : матеріали ХХІІ Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49.</p> <p>Шаповал В. Свобода та "природні права" людини як основа людського виміру права. Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи) : матеріали першого всеукр. круглого столу, м. Львів, 16–17 верес. 2005 р. Львів : Край, 2006. С. 286–295.</p> <p>Wu C. K., Makhoul M. M. Predicting the response of Aluminium casting alloys to heat treatment. Light Metals 2011 : Proceedings of the technical sessions presented by the TMS Aluminium Committee at the TMS 2011 Annual Meeting & Exhibition, San Diego, California, USA, 27 February – 3 March, 2011. Hoboken, NJ : Wiley, 2011. P. 834–836.</p>
<p>Стаття з</p>	<p>Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння.</p>

<p>довідкового видання</p>	<p>Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ : Юрид. думка, 2007. С. 550. Гончаренко В. Д. Повне зібрання законів Російської імперії. Велика українська юридична енциклопедія. Харків : Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. С. 573–574.</p> <p>Ріяка В. О. Декларація митна. Юридична енциклопедія. Київ : Укр. енцикл., 1998. Т. 2. С. 29.</p> <p>Bergmann P. G. Relativity. The New Encyclopedia Britannica. Chicago, IL : Encyclopedia Britannica, 1993. Vol. 26. P. 501–508.</p>
<p>Стаття з продовжуваного видання</p>	<p>Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. Проблеми законності. Харків, 2013. Вип. 123. С. 65–77. Данильян О. Г., Петришин О. В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. Вісник Національної академії правових наук України. Харків, 2010. № 2. С. 28–39.</p> <p>Семенюк О. Г. Заходи безпеки в системі охорони державної таємниці. Держава і право. Юридичні науки. Київ, 2016. Вип. 72. С. 152–166.</p>
<p>Стаття з періодичного видання (журнал, газета)</p>	<p>Кулак Н. В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні. Часопис Київського університету права. 2016. № 4. С. 84–88.</p> <p>Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. Право України. 2009. № 10. С. 57–60.</p> <p>Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. Journal of Higher Education. 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480.</p> <p>Середа М. Мирні зібрання : практика адмін. судів 2015 р. Юридичний вісник України. 2016. 12–18 лют. (№ 6). С. 5. Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Пономаренко Ю. А. Виклики сучасності і кримінальне право. Голос України. 2016. 29 січ. (№ 16). С. 6–7.</p> <p>Itzkoff D. A touch for funny bones and earlobes. New York Times. 2010. March 31. P. C1.</p>

Рецензії	<p>Биков О. Нагальність оптимального міжнародно-правового врегулювання глобальних біоетичних проблем сучасності. Віче. 2016. № 1/2. С. 20–21. Рец. на кн.: Третьякова В. Г. Міжнародно-правове регулювання глобальних біоетичних проблем : монографія. Київ : Кондор, 2013. 407 с.</p> <p>Драч О. О. [Рецензія]. Український історичний журнал, 2016. № 1. С. 217–219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси : ІнтралігаТОР, 2015. 112 с.</p> <p>Csikos R., Garcia E., Worley R. Book Reviews. Journal of Criminal Justice Education. 2010. Vol. 21, No. 1. P. 93–99. Review of the book: Beck E., Britto S., Andrews A. In the shadow of death: Restorative justice and death row families. Oxford, NY : Oxford University Press, 2007. 336 p.</p>
Електронні ресурси	
Приклади	<p>Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). Верховний Суд України : офіц. веб-сайт. URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282 (дата звернення: 17.03.2017).</p> <p>Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. Теорія і практика правознавства : електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016).</p> <p>Карнаух Б. П. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. Проблеми законності. 2016. Вип. 135. С. 39–51. DOI: http://dx.doi.org/10.21564/2414-990x.135.83852.</p> <p>Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу злочинності та віктимізації в Україні : монографія. Харків ; Костянтинівка, Сектор "С" АТО : Юрайт, 2016. 116 с. URL: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/12015/1/Obolencev_2016_mon.pdf (дата звернення: 17.03.2017).</p>

	<p>Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p> <p>Feminism. Encyclopædia Britannica online. URL: http://www.britannica.com/EBchecked/topic/724633/feminism.</p> <p>Trammell A. Magic: The gathering in material and virtual space: An ethnographic approach toward understanding players who dislike online play. <i>Meaningful Play 2010</i> : October 21–23, 2010, East Lansing, MI. URL: http://meaningfulplay.msu.edu/proceedings2010/mp2010_paper_42.pdf (Last accessed: 17.03.2017).</p>
Законодавчі та нормативні документи	
Приклади	<p>Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. : відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2016. 82 с. Конституційний Суд України: рішення, висновки / відп. ред. А. С. Головін; уклад.: К. О. Пігнаста, О. І. Кравченко. Київ : Логос, 2011. Кн. 10. 431 с.</p> <p>Правова основа діяльності органів державної влади : зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків : ФІНН, 2010. 303 с.</p> <p>Національна доктрина розвитку освіти : затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4.</p> <p>Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389- VIII. <i>Голос України</i>. 2015. 10 черв. (№ 101). С. 4.</p> <p>Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5). <i>Офіційний вісник України</i>. 2013. № 3. Ст. 91.</p> <p>Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2001. № 25–26. Ст. 131.</p> <p>Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій : постанова Каб. Міністрів України від 15.06.1998 р. № 1099. <i>Офіційний вісник України</i>. 1998. № 28. Ст. 1062.</p> <p>Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. <i>Законодавство України</i> : база даних / Верхов. Рада</p>

України. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення: 17.03.2017).

Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1678-18> (дата звернення: 17.03.2017).

Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році : від 15.09.2016 р. № 5132. Законотворчість : база даних / Верхов. Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035 (дата звернення: 17.03.2017).

Ухвала апеляційного суду Полтавської області від 27 серпня 2014 р., судова справа № 551/818/14-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41131992#> (дата звернення: 17.06.2016).

Case of Benham v. The United Kingdom (Application no. 19380/92): Judgment European Court of Human Rights, 10 June 1996. HUDOC / European Court of Human Rights. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57990> (Last accessed: 17.03.2017).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загального землеробства

З В І Т
з науково-дослідної практики

Здобувач гр. АГ-21М

ОПП «Агрономія»

спеціальності 201 - «Агрономія»

Прізвище, ім'я, по-батькові

Керівник: посада

Прізвище, ім'я, по-батькові

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

Кропивницький, 2022

ПРОГРАМА
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ ОПП «АГРОНОМІЯ»
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Укладачі: кандидат біологічних наук, професор Мостіпан М.І., кандидати сільськогосподарських наук, доценти Кулик Г.А., Андрієнко О.О., кандидат технічних наук, доцент Васильковська К.В.

Ум. друк. арк. 1,2. Тираж 50 прим.

© Кропивницький, пр. Університетський 8, тел. 390-566, 390-784, 390-552.